

Załącznik nr 1 do uchwały numer 73 Komitetu Monitorującego Program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021- 2027 z dnia 24 kwietnia 2024 roku.

Roczny Plan Działania na rok: 2024

Tytuł lub zakres projektu: Urlop od opieki. Model turystyki
wytchnieniowej.

Wersja fiszki: 1

Numer i data uchwały Komitetu Monitorującego: 73, 24 kwietnia
2024 r.

Informacje o instytucji opracowującej fiszkę

Instytucja: Centrum Projektów Europejskich

Dane kontaktowe osoby (osób) do kontaktów roboczych:

Marcin Tylczyński, adres e-mail: marcin.tylczynski@cpe.gov.pl,

nr telefonu: 22 378 31 63

Fiszka projektu wybieranego w sposób niekonkurencyjny

Podstawowe informacje o projekcie

Numer i nazwa Priorytetu: FERS.01 Umiejętności

Numer i nazwa działania FERS: 01.01 Współpraca ponadnarodowa

Cel szczegółowy, w ramach którego projekt będzie realizowany

EFS+.CP4.K - Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości,
trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp
do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki
zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie

dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej.

Typ projektu FERS: Projekt współpracy ponadnarodowej zakładający wdrożenie nowych rozwiązań dzięki współpracy z partnerem zagranicznym.

Podmiot, który będzie wnioskodawcą: Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Cel i opis projektu (w tym uzasadnienie realizacji i planowana trwałość)

Celem projektu jest wypracowanie i wdrożenie nowego kompleksowego modelu turystyki wytchnieniowej dzięki współpracy z partnerem ponadnarodowym.

Uzasadnienie realizacji projektu

Według wstępnych wyników spisu ludności z 2021 roku liczba osób z niepełnosprawnościami wyniosła blisko 5,5 mln i stanowiły one 14,3% ogólnej populacji.

Turystyka jako forma aktywności osób z niepełnosprawnościami jest istotnym środkiem terapeutycznym kompensującym stan niepełnosprawności i służącym integracji społecznej osób z niepełnosprawnościami. Turystyka podnosi wiarę we własne możliwości, obniża poziom napięcia i podnosi samoocenę, a przebywanie z innymi ludźmi wpływa na lepsze samopoczucie oraz pozwala na oderwanie się od codziennej rutyny. Turystyka i rekreacja są ważnymi elementami rehabilitacji – zwiększają sprawność i wydolność organizmu oraz poprawiają stan psychiczny. Aktywność turystyczna osób z niepełnosprawnościami jest jednak bardzo niska. Z badania „Aktywność

turystyczna osób niepełnosprawnych”¹ wynika, że w roku prowadzenia badania udział osób z niepełnosprawnościami, które uczestniczyły w choć jednym wyjeździe o charakterze wypoczynkowym w ciągu ostatnich 12 miesięcy w ogólnej liczbie OzN wyniósł 8,5%. To samo badanie wskazuje, że osoby z niepełnosprawnościami napotykają liczne bariery utrudniające im wyjazdy turystyczne; kluczowe problemy wpływające na możliwości ich wyjazdów to stan zdrowia oraz brak środków finansowych.

Skala trudności związanych z wyjazdami turystycznymi jest szczególnie duża w przypadku osób wymagających stałego wsparcia. Jednocześnie skorzystanie z wyjazdu w takich sytuacjach jest szczególnie ważne nie tylko ze względu na dobrostan osoby z niepełnosprawnościami, ale również jej opiekunki lub opiekuna.

Osobista, stała opieka nad dzieckiem lub osobą dorosłą, której niepełnosprawność związana jest z szerokim spektrum problemów zdrowotnych prowadzących do znacznego ograniczenia samodzielności, bardzo często oznacza konieczność wsparcia w prawie każdym elemencie codziennego życia. Wiele opiekunek/opiekunów w takiej sytuacji rezygnuje z udziału w życiu zawodowym i społecznym, zaniedbuje własne zdrowie i inne potrzeby oraz całkowicie rezygnuje z indywidualnych aspiracji. Co więcej, kondycja zdrowotna osób sprawujących codzienną długotrwałą opiekę z czasem ulega pogorszeniu, co przekłada się na mniejszą skuteczność udzielanego wsparcia, a tym samym obniżenie komfortu życia osoby z niepełnosprawnością oraz samego opiekuna/opiekunki.

Na wskazane wyżej wyzwania odpowiada turystyka wytchnieniowa. Stanowi ona jedną z form turystyki społecznej, a jej cel społeczny polega na jednoczesnej poprawie dobrostanu zarówno osoby z niepełnosprawnościami, jak i jej opiekuna lub opiekunki. Turystyka

¹ Badanie wykonane przez Grupę BST Sp. z o.o. na zlecenie Ministerstwa Sportu i Turystyki, zrealizowane na próbie 1721 osób w terminie od 6 września do 19 października 2018 r.

wytchnieniowa łączy więc w sobie turystykę opiekunów/opiekunek i osób z niepełnosprawnościami z dodatkowym wsparciem przeznaczonym dla opiekunek/opiekunów.

Zgodnie z koncepcją turystyki wytchnieniowej, w proponowanej usłudze uczestniczy osoba z niepełnosprawnością oraz jej opiekun/opiekunka. Dla opiekunów – w zależności od ich indywidualnych potrzeb – oferowane są odrębne propozycje spędzania czasu. Propozycje te zapewnią im przerwę od codziennych obowiązków, regenerację sił i relaks, a także możliwość skorzystania z różnych form wsparcia, m.in.: psychologicznego, rehabilitacji itp. Osoby z niepełnosprawnościami korzystają z równoległych zajęć, dostosowanych do ich potrzeb i możliwości, prowadzonych z udziałem specjalistycznej kadry. Jeśli sytuacja tego wymaga, możliwy jest wariant usługi turystyki wytchnieniowej polegający na uczestnictwie opiekuna w zajęciach dla osób z niepełnosprawnościami, przy odciążeniu go od części obowiązków. Opiekun lub opiekunka może wówczas uczestniczyć w dedykowanych dla niego, odrębnych zajęciach w innym, dogodnym czasie. Potrzebę realizacji w/w działań dostrzegają eksperci i ekspertki. Zgodnie z raportem „Analiza-opieka wytchnieniowa rekomendacje do Programu Opieka wytchnieniowa 2021”, opracowanym na zlecenie MRiPS, koszyk usług oferowanych opiekunom osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu należałoby rozszerzyć m.in. o grupowe i indywidualne usługi oparte o aktywność turystyczną i/lub sportową.

Turystyka wytchnieniowa w naszym kraju jest na wstępnym etapie rozwoju. Mimo bardzo dużego zainteresowania tą formą aktywności ze strony opiekunek i opiekunów osób z niepełnosprawnościami, wciąż jest niewiele podmiotów, które świadczą tego typu usługi społeczne. Ich oferta nie odpowiada w pełni definicji turystyki wytchnieniowej, tj. opiekunki/opiekunowie nie uczestniczą w wyjeździe lub biorą w nim udział razem z osobami wspieranymi, nie korzystając z osobnych aktywności, które dawałyby im wytchnienie. O ogromnym zainteresowaniu tą formą wsparcia

świadczy fakt, że w 2022 r. powstała nieformalna Ogólnopolska Sieć Turystyki Wytchnieniowej. Zrzesza ona osoby i podmioty, zajmujące się turystyką społeczną oraz te odpowiedzialne za wdrażanie i realizację różnych form opieki wytchnieniowej dla osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin. Sieć, która powstała z inicjatywy organizacji pozarządowych, ma charakter międzysektorowy i skupia obecnie 47 podmiotów, w tym podmioty administracji publicznej, organizacje pozarządowe i podmioty prywatne.

Na świecie turystyka społeczna, której częścią jest turystyka wytchnieniowa, jest znana od wielu lat. Międzynarodowa Organizacja Turystyki Społecznej (ISTO) została założona w 1963 roku pod nazwą Międzynarodowe Biuro Turystyki Społecznej (BITS) jako międzynarodowa organizacja non-profit. W szeregu krajów działają organizacje prowadzące przedsięwzięcia z zakresu turystyki wytchnieniowej, z których doświadczeń warto skorzystać w celu przyspieszenia rozwoju tego typu wsparcia osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin w Polsce. Temu służy projekt „Urlop od opieki. Model turystyki wytchnieniowej.”

Realizacja projektu i wdrożenie jego rezultatów nie wymaga zmian ustawowych.

Opis projektu

W ramach projektu zostanie wypracowany i przetestowany model turystyki wytchnieniowej, który będzie skierowany do organizacji świadczących takie usługi. Model będzie uwzględniał potrzeby i możliwości osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności oraz ich opiekunów w różnym wieku i o różnym stanie zdrowia i zróżnicowanej sytuacji życiowej. Będzie on obejmował wytyczne dotyczące aktywności prowadzonej na różnego typu terenie (obszary miejskie, górskie, wodne, leśne itd.)

W testowaniu modelu uczestniczyć będą:

- opiekunki/opiekunowie osób z niepełnosprawnościami, które wymagają stałej lub długotrwałej opieki;

- osoby z niepełnosprawnościami;
- organizacje świadczące usługi turystyki wytchnieniowej oraz ich personel.

Ukierunkowanie działań w pierwszym rzędzie na opiekunki/ opiekunów osób z niepełnosprawnościami stanowi nowość w Polsce, gdzie do tej pory przedsięwzięcia w zakresie turystyki wytchnieniowej koncentrowały się wokół osoby z niepełnosprawnością, zaś opiekunka lub opiekun albo towarzyszył tej osobie w ramach jednego programu zajęć, albo w ogóle nie uczestniczył w wyjeździe.

Potrzeby opiekunek/ opiekunów osób z niepełnosprawnościami, na które odpowiadać będzie model, to przede wszystkim potrzeba:

- odpoczynku od bezustannej opieki nad osobą jej potrzebującą;
- poprawy dobrostanu psychicznego i fizycznego;
- regeneracji sił dzięki skorzystaniu z usługi turystyki wytchnieniowej (podobnie jak to ma miejsce w trakcie urlopu wypoczynkowego);
- wsparcia odpowiadającego konkretnej sytuacji opiekunki lub opiekuna, w tym zwłaszcza psychologicznego, a także np. terapeutycznego, rehabilitacyjnego lub w postaci doradztwa w zakresie metod świadczenia wsparcia w zależności od rodzaju niepełnosprawności i stanu zdrowia osoby jego wymagającej.

Potrzeby osób z niepełnosprawnościami, na które będzie odpowiadać model, obejmują w szczególności potrzebę poprawy dobrostanu psychicznego i fizycznego dzięki nowym doświadczeniom uzyskiwanym w trakcie realizacji usługi turystycznej, zarówno w wyniku podejmowanych aktywności rekreacyjno-sportowych, jak i zajęć dodatkowych, np. z psychologiem lub terapeutą, w zależności od indywidualnej sytuacji danej osoby.

Wdrażanie modelu wypracowanego w projekcie to zadanie personelu organizacji prowadzących turystykę wytchnieniową. Kadra tych podmiotów,

uczestnicząca w projekcie pozyska niezbędne kompetencje w zakresie turystyki wytchnieniowej w trakcie testowania modelu, uczestnicząc w wizycie studyjnej oraz warsztatach organizowanych przez lidera i partnera krajowego, a także w spotkaniach sieciujących.

Potrzeby kadry podmiotów świadczących usługi w zakresie turystyki wytchnieniowej to: poszerzenie dotychczasowych kompetencji zawodowych i zdobycie nowych, niezbędnych do wdrażania modelu o kompleksowym i interdyscyplinarnym charakterze.

Model odnosić się będzie do usług turystyki wytchnieniowej o różnej długości, dostosowanej do potrzeb i możliwości osób z różnymi rodzajami niepełnosprawnościami i opiekunów o zróżnicowanych możliwościach i potrzebach, przeznaczonych dla opiekunek i opiekunów w różnym wieku, opiekujących się osobami z różnymi rodzajami niepełnosprawności, wymagającymi stałego wsparcia.

Testowanie pozwoli na praktyczną ocenę zaproponowanych rozwiązań i dokonanie stosowych korekt, zmian oraz uzupełnień, tak aby ostateczna wersja modelu miała w jak największym stopniu charakter praktyczny i co najważniejsze efektywny dla osób z niepełnosprawnościami oraz ich opiekunek/opiekunów.

Opracowany i przetestowany model turystyki wytchnieniowej będzie standardem dla podmiotów świadczących usługi w zakresie turystyki wytchnieniowej finansowane ze środków PFRON oraz promowanym przez PFRON i partnera krajowego w środowisku podmiotów świadczących takie usługi.

Trwałość projektu

PFRON: w okresie trwałości (2 lata) lider projektu będzie wdrażał systemowo rezultaty projektu poprzez finansowanie projektów z zakresu turystyki wytchnieniowej, realizowanych zgodnie z modelem, w ramach swoich działań ustawowych, w ramach zadań zleczanych przez PFRON, na podstawie odpowiednich uchwał Zarządu PFRON lub w ramach programu

Rady Nadzorczej PFRON na podstawie uchwały Rady. Wysokość udostępnionego finansowania będzie odpowiadać co najmniej kwocie przeznaczonej na granty w ramach projektu.

Partner krajowy: wdroży model do swojej działalności statutowej, tj. będzie organizował turystykę wytchnieniową zgodnie z wypracowanym modelem na podstawie decyzji upoważnionego organu, zgodnie ze strukturą decyzyjną partnera, która będzie stanowiła zobowiązanie podmiotu do prowadzenia turystyki wytchnieniowej zgodnie z modelem w okresie trwałości (2 lata).

Lider będzie również monitorował realizację obowiązku zachowania trwałości przez podmioty, które wdrożyły rozwiązanie w ramach projektu w okresie trwałości (2 lata, zaś w odniesieniu do wydatków w ramach cross financing 5 lat).

Uzasadnienie wyboru projektu w sposób niekonkurencyjny oraz wyboru podmiotu, który będzie wnioskodawcą

Projekt ma na celu wypracowanie nowego rozwiązania, które będzie stanowiło element realizacji polityki państwa w obszarze rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami. Jest komplementarny z programem resortowym Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa”. Będzie służył realizacji „Strategii na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030” w obszarze priorytetowym nr 1 „Niezależne życie”. Odpowiada również zapisom Strategii Rozwoju Usług Społecznych, polityki publicznej do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.), Cel strategiczny 3. Włączenie społeczne osób z niepełnosprawnościami dające możliwość życia w społeczności lokalnej niezależnie od stopnia sprawności - wsparcie szkoleniowe, odciążeniowe, specjalistyczne, psychologiczne, transportowe, wytchnieniowe i technologiczne opiekunów rodzinnych; 2. Wsparcie rodziny realizującej wsparcie dla osoby z niepełnosprawnościami, w tym wsparcie w postaci

realizacji usług przez: wsparcie szkoleniowe, odciążeniowe, specjalistyczne, psychologiczne, transportowe, wytchnieniowe i technologiczne opiekunów rodzinnych. Projekt jest zgodny z programem Dostępność Plus, działanie nr 26 „Sport, turystyka i rekreacja bez barier”.

Projekt jest zgodny zasadami Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych. Jego cele i zadania korespondują z założeniami Agendy 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju (Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development) oraz strategii: „Unia równości: Strategia na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030” w której wskazano m.in.: aby wszystkie osoby z niepełnosprawnościami w Europie mogły korzystać z przysługujących im praw człowieka; miały równe szanse i równy dostęp do uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarczym; nie doświadczały już dyskryminacji.

Beneficjentem projektu będzie Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON). PFRON jest państwowym funduszem celowym, którego środki przeznaczone są na rehabilitację zawodową i społeczną osób z niepełnosprawnościami oraz ich zatrudnianie. Misją Funduszu jest tworzenie warunków ułatwiających osobom z niepełnosprawnościami pełne uczestnictwo w życiu zawodowym i społecznym.

Roczny budżet PFRON wynosił w roku 2023 około 8 mld zł. Środki Funduszu przeznaczone są m.in. na:

- dofinansowanie wynagrodzeń ponad 250 tys. OzN;
- objęcie rehabilitacją ponad 1 mln OzN;
- realizację programów, zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą PFRON, służących rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami;
- aktywizację zawodową i społeczną OzN poprzez zlecenie zadań w tym obszarze organizacjom pozarządowym.

PFRON realizuje obecnie 19 programów służących wsparciu oraz aktywizacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami oraz poprawie dostępności.

W ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 PFRON zrealizował 13 projektów mających na celu aktywizację zawodową i społeczną osób z niepełnosprawnościami oraz poprawę dostępności, w 10 z nich będąc liderem.

Główne zadania przewidziane do realizacji w projekcie, ze wskazaniem (o ile dotyczy): grup docelowych, planowanych terminów realizacji zadań oraz szacunkowych kosztów ich realizacji (w tym jako % budżetu projektu (kosztów bezpośrednich))²

Zadanie nr 1. Opracowanie wstępnej wersji modelu turystyki wytchnieniowej.

Termin: VIII.2024 – VII.2025 (12 miesięcy)

W ramach zadania opracowana zostanie, we współpracy z partnerem krajowym i ponadnarodowym, wstępna wersja modelu turystyki wytchnieniowej. Model będzie uwzględniał kwestie odnoszące się do doświadczania niezależnego życia w obszarze aktywnej rekreacji i turystyki oraz będzie służył rozwojowi podaży usługodawców i oferty wsparcia o charakterze turystyki wytchnieniowej.

Model będzie uwzględniał aktywności, które zapewniają tzw. wspólne przerwy, jak również wsparcie uzupełniające dla opiekunów dostępne w trakcie usług dla osób z niepełnosprawnościami lub poza tymi usługami.

Przewiduje się, że model będzie obejmował w szczególności następujące narzędzia wsparcia:

² Nie dotyczy projektów instrumentów finansowych i wybranych projektów wskazanych przez IZ (np. projekty koordynacyjne ROPS).

- wspierające opiekunki, opiekunów i osoby z niepełnosprawnościami (do zastosowania przez personel podmiotów prowadzących usługi turystyczne zgodnie z modelem):
 - wytyczne dotyczące procesu budowania programów wsparcia, poczynając od analizy potrzeb i dostępności, poprzez opracowanie programów wsparcia, w tym przygotowania zasobów technicznych, kadrowych, lokalowych i przestrzennych z uwzględnieniem różnych rodzajów niepełnosprawności uczestników i zróżnicowanych potrzeb wytchnieniowych opiekunek lub opiekunów, poprzez realizację programów wsparcia na różnych terenach, a kończąc na ewaluacji i wprowadzeniu zmian do kolejnych edycji programu;
 - wytyczne dotyczące wdrażania programów wsparcia na terenie górskim, wodnym, leśnym, przestrzeniach miejskich, a także innych przestrzeni o walorach turystycznych, krajobrazowych, kulturowych, z uwzględnieniem różnych rodzajów niepełnosprawności uczestników i zróżnicowanych potrzeb wytchnieniowych opiekunek lub opiekunów;
 - kompendium dobrych praktyk na bazie rozwiązań zagranicznych i krajowych, w tym narzędzia wspierające planowanie i realizację programów (np. ankiety, scenariusze, kwestionariusze);
 - sposoby zaangażowania zasobów podmiotów prywatnych do realizacji turystyki wytchnieniowej;
 - rekomendacje/ propozycje zmian w systemie organizacji opieki wytchnieniowej.
- wspierające personel podmiotów prowadzących usługi w zakresie turystyki wytchnieniowej zgodnie z modelem (do zastosowania przez kierownictwo podmiotów prowadzących usługi turystyki wytchnieniowej zgodnie z modelem oraz członków personelu):

- ramowy program szkoleń dla specjalistek i specjalistów prowadzących zajęcia zgodnie z modelem;
- ramowy program szkolenia wolontariuszek i wolontariuszy;
- materiały szkoleniowe.

Elementem modelu będzie koszyk kryteriów możliwych do stosowania w konkursach organizowanych przez administrację publiczną, mających na celu realizację zadań z zakresu turystyki wytchnieniowej.

Dodatkowo powstanie materiał zawierający instrukcje i rekomendacje dla podmiotów stosujących model w praktyce, w tym tych które nie brały udziału w projekcie, a będą chciały skorzystać z wypracowanego modelu.

Model powstanie we współpracy zespołu ekspertek i ekspertów PFRON, partnera krajowego i ponadnarodowego oraz ekspertek lub ekspertów zewnętrznych, mających wiedzę i doświadczenie w różnych obszarach turystyki oraz we współpracy z osobami z różnymi rodzajami niepełnosprawności. Wstępna wersja modelu zostanie poddana konsultacjom środowiskowym, w tym w formie warsztatowej. Po konsultacjach model zostanie zaktualizowany i przygotowany do testowania w ramach zadania 2.

Etap 1. Powołanie zespołu ekspertek/ ekspertów ds. opracowania modelu.

Etap 2. Wizyta studyjna zespołu ekspertek i ekspertów w placówkach partnera ponadnarodowego.

Etap 3. Przygotowanie projektu modelu we współpracy ponadnarodowej.

Etap 4. Konsultacje środowiskowe modelu.

Etap 5. Uwzględnienie uwag i rekomendacji zgłoszonych podczas konsultacji. Przygotowanie modelu do fazy testowania.

Koszt: Wstępny przewidywany koszt Zadania nr 1: **7,19%** kosztów projektu.

Zadanie nr 2. Testowanie wstępnej wersji modelu

Termin: VIII.2025 – VIII.2027 (25 miesięcy)

W ramach zadania przygotowana zostanie dokumentacja do otwartego naboru podmiotów, które uzyskają granty na testowanie modelu i po zakończeniu projektu będą zobowiązane do jego wdrożenia do swojej działalności w okresie trwałości (2 lata po zakończeniu projektu, zaś w odniesieniu do wydatków w ramach cross finansingu 5 lat). Granty będą skierowane do organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej, których zadania statutowe obejmują działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami i które:

- mają doświadczenie w organizacji turystyki osób z niepełnosprawnościami (minimum 4 zrealizowane przedsięwzięcia, obejmujące każdorazowo grupę min. 3 uczestników, w tym min. 1 przedsięwzięcie, w ramach którego organizowany był pobyt z noclegiem dla osób z niepełnosprawnościami; kryterium weryfikowane na podstawie dokumentów potwierdzających realizację przedsięwzięć) oraz
- dysponują personelem (pracowniczkami/ pracownikami lub współpracującymi specjalistkami/ specjalistami) posiadającym minimum dwuletnie doświadczenie w pracy z osobami z niepełnosprawnościami (weryfikowane na podstawie CV).

Wymóg posiadania minimalnego doświadczenia organizacji i personelu jest niezbędny, aby zapewnić właściwy przebieg procesu testowania przewidzianego w modelu kompleksowego podejścia oraz następnie jego skutecznego wdrożenia do praktyki podmiotów uczestniczących w projekcie. Beneficjent określi w regulaminie naboru grantobiorców kryteria pozwalające wybrać podmioty mające doświadczenie w organizacji przedsięwzięć turystycznych dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności oraz służące wyborowi projektów, przewidujących

testowanie modelu w odniesieniu do osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności i opiekunów ze zróżnicowanymi potrzebami, a także na terenach o różnych charakterystykach

Przewiduje się udzielenie 24 grantów o minimalnej wysokości 400 tysięcy złotych i maksymalnej wysokości 800 tysięcy złotych każdy, w tym wydatki z zakresu cross financing, zgodnie z zasadami przewidzianymi w tym zakresie. Wartość pojedynczego grantu nie przekroczy równowartości 200 tysięcy euro³.

Środki będą pokrywały 100% wartości grantu służącego testowaniu modelu. Będą mogły być przeznaczone w szczególności na koszty:

- personelu zaangażowanego w świadczenie wsparcia dla opiekunek lub opiekunów i osób z niepełnosprawnościami (pracowniczek i pracowników, specjalistek i specjalistów zewnętrznych, wolontariuszek i wolontariuszy);
- asystentek lub asystentów osobistych osób z niepełnosprawnościami;
- niezbędnych szkoleń personelu (dodatkowych do szkoleń zapewnionych w ramach projektu);
- transportu, zakwaterowania i wyżywienia osób z niepełnosprawnościami, opiekunek lub opiekunów, personelu oraz wolontariuszek/ wolontariuszy;
- zakupu sprzętu i wyposażenia niezbędnego do testowania modelu (pobytu osób z niepełnosprawnościami, opiekunek lub opiekunów i ich udziału w zaplanowanych zajęciach);
- organizacji zajęć/ wycieczek w czasie pobytu;
- zapewnienia bezpieczeństwa osobom z niepełnosprawnościami, opiekunkom lub opiekunom;

³do przeliczenia stosuje się miesięczny obrachunkowy kurs wymiany waluty stosowany przez KE, aktualny na dzień ogłoszenia naboru przez beneficjenta.

- dostosowania ośrodków świadczących usługi z zakresu turystyki wytchnieniowej, w przypadku grantobiorców dysponujących obiektami, w których prowadzona będzie turystyka wytchnieniowa, jeśli w obiektach tych niezbędne będą dostosowania do prowadzenia turystyki zgodnie z modelem (cross financing maksymalnie do 10% kwoty grantu);
- udziału w wizycie studyjnej;
- udziału w seminarium i innych wydarzeniach projektowych.

Granty będą rozliczane w oparciu o rzeczywiście poniesione wydatki.

Beneficjent zweryfikuje, czy w projekcie występuje pomoc publiczna lub pomoc de minimis.

Przewiduje się, że jeden grantobiorca przetestuje model na średnio 50 opiekunkach lub opiekunach oraz 50 osobach z niepełnosprawnościami.

Prowadzone będą spotkania z potencjalnymi grantobiorcami w celu przybliżenia im zapisów modelu oraz założeń regulaminu. Lider stworzy punkt kontaktowy, który pozwoli na stały kontakt zainteresowanych z zespołem projektowym. Partner krajowy będzie zaangażowany w działania informacyjne skierowane do przyszłych grantobiorców.

Przeprowadzona zostanie procedura wyboru grantobiorców (ogłoszenie, ocena wniosków grantowych, podpisanie umów).

Po podpisaniu umów grantowych odbędzie się szkolenie personelu grantobiorców w zakresie prawidłowego testowania modelu, w tym korzystania z technik i narzędzi zaproponowanych w modelu. Szkolenie to obejmie wizytę studyjną u partnera ponadnarodowego w celu zapoznania się ze sposobem świadczenia usług o charakterze turystyki wytchnieniowej oraz warsztaty prowadzone przez ekspertki i ekspertów lidera oraz partnera krajowego.

Następnie realizowane będą przedsięwzięcia służące testowaniu modelu. Grantobiorcy będą realizować usługi z zakresu turystyki wytchnieniowej.

Okres testowania w ramach projektu będzie wynosił nie mniej niż 12 miesięcy, tak aby możliwa była ocena jego efektów.

W trakcie realizacji projektów grantowych Grantobiorcy będą mogli korzystać ze wsparcia doradczego ekspertek i ekspertów Lidera, partnera krajowego i ekspertek/ ekspertów zewnętrznych, będą też organizowane spotkania sieciujące grantobiorców, służące wymianie doświadczeń i dyskusji nad pojawiającymi się problemami. Lider projektu wraz z partnerem krajowym będzie monitorował działania grantobiorców. Przeprowadzona zostanie ocena efektów testowania modelu. Opracowane zostaną przykłady dobrych praktyk.

Etap 1. Przygotowanie dokumentacji konkursowej.

Etap 2. Uruchomienie punktu kontaktowego i spotkania z potencjalnymi grantobiorcami.

Etap 3. Ogłoszenie naboru.

Etap 4. Ocena wniosków grantowych.

Etap 5. Podpisanie umów.

Etap 6. Działania edukacyjne skierowane do grantobiorców – wizyta studyjna oraz warsztaty.

Etap 7. Realizacja przedsięwzięć grantowych.

Etap 8. Monitoring.

Etap 9. Ocena przedsięwzięć grantowych i opracowanie dobrych praktyk.

Koszt: Wstępny przewidywany koszt Zadania nr 2: **88,42%** kosztów projektu.

Zadanie nr 3. Przygotowanie ostatecznej wersji modelu oraz jego wdrożenie przez grantobiorców

Termin: IX.2027 – IV.2028 (8 miesięcy)

Na podstawie wyników testowania i przeprowadzonej oceny, zespół ekspertek i ekspertów zweryfikuje model oraz opracuje jego ostateczną wersję, na którą będą składały się narzędzia wymienione w zadaniu nr 1. Powstanie publikacja elektroniczna opisująca założenia modelu oraz zawierająca wszystkie wypracowane w jego ramach narzędzia (wymienione w zadaniu 1). Przygotowana zostanie również elektroniczna publikacja zawierająca instrukcje i rekomendacje dla podmiotów stosujących model w praktyce, w tym tych, które nie brały udziału w projekcie, a będą chciały skorzystać z wypracowanego modelu. Na zakończenie projektu zorganizowane zostanie seminarium wdrożeniowe, prezentujące finalną wersję modelu.

Model zostanie wdrożony przez podmioty uczestniczące w jego testowaniu (grantobiorców), na podstawie decyzji upoważnionego organu, zgodnie ze strukturą decyzyjną danego podmiotu, która będzie stanowiła zobowiązanie podmiotu do prowadzenia turystyki wytchnieniowej zgodnie z modelem.

Etap 1. Opracowanie ostatecznej wersji modelu.

Etap 2. Przygotowanie elektronicznej publikacji dotyczącej modelu, zawierającej instrukcje i rekomendacje.

Etap 3. Seminarium wdrożeniowe.

Koszt: Wstępny przewidywany koszt Zadania nr 3: **4,39%** kosztów projektu.

4. Zadanie – Koszty pośrednie: 10% kosztów bezpośrednich⁴.

W ramach kosztów pośrednich beneficjent będzie prowadził działania promocyjne i informacyjne projektu, w tym zapewni materiały promocyjne do wykorzystania przez grantobiorców. Koszty pośrednie przeznaczone zostaną na rozliczanie przedsięwzięć grantowych oraz przygotowanie

⁴ Z pomniejszeniem kosztu mechanizmu racjonalnych usprawnień, o którym mowa w Wytycznych dotyczących realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027.

dokumentów rozliczających projekt. Beneficjent i partnerzy projektu z kosztów pośrednich będą finansować utrzymanie biura, koszty obsługi kadrowej, księgowej i obsługi zamówień publicznych, koszty zarządzania projektem oraz wymagany wkład własny.

Czy projekt będzie realizowany w partnerstwie?

Tak

Podmioty, które będą partnerami w projekcie, ze wskazaniem realizowanych zadań przez każdego z partnerów oraz uzasadnienie wyboru partnerów⁵:

Projekt będzie realizowany we współpracy z partnerem ponadnarodowym oraz partnerem krajowym.

Partnerem ponadnarodowym w projekcie będzie organizacja, której celem jest włączenie i reintegracja społeczna osób z niepełnosprawnościami z wykorzystaniem metod outdoorowych i aktywności wypoczynkowo – rekreacyjnych, posiadająca wieloletnie doświadczenie w organizacji usług turystyki wytchnieniowej, połączonych z aktywnościami dla opiekunek lub opiekunów osób z niepełnosprawnościami oraz dysponująca kadrą o wysokich kompetencjach w tym zakresie.

Współpraca z partnerem zagranicznym w celu wypracowania kompleksowego modelu turystyki wytchnieniowej jest konieczna, gdyż dotychczasowe doświadczenia polskie w zakresie turystyki osób z niepełnosprawnościami, jak również w zakresie świadczenia opieki wytchnieniowej są ograniczone, a tym bardziej brakuje doświadczeń w realizacji usług turystyki wytchnieniowej obejmujących zajęcia dla opiekunek lub opiekunów, dlatego nie mógł jeszcze nastąpić proces kumulacji oraz ewaluacji takich doświadczeń. Dopiero wynik takich

⁵ W przypadku gdy nie są znane konkretne podmioty, które będą partnerami w projekcie, należy wpisać pożądane cechy partnerów oraz uzasadnić wskazanie określonych cech.

doświadczeń mogłyby stanowić podstawę do budowy efektywnego modelu wsparcia w przedmiotowym zakresie.

Partner ponadnarodowy wniesie do projektu niezbędne doświadczenie w realizacji turystyki wytchnieniowej w różnych formach, obejmującej zajęcia dla opiekunek lub opiekunów osób z niepełnosprawnościami. Ważnym atutem partnera będzie duże doświadczenie instytucjonalne w prowadzeniu szerokiego programu tego typu aktywności oraz posiadanie grona organizatorów i terapeutów, z których doświadczeń praktycznych będzie można czerpać przy opracowywaniu modelu i udzielaniu wsparcia podmiotom, które będą testować wypracowane rozwiązania.

Współpraca z takim partnerem pozwoli na uzupełnienie luki w zakresie odpowiednich kompetencji po stronie polskiej. Wymiana informacji i doświadczeń zapewni wypracowanie kompleksowego modelu wykorzystującego zarówno wiedzę wynikającą z wieloletniej praktyki zagranicznej, jak i znajomość specyfiki polskich uwarunkowań prawnych, finansowych i dotychczasowej praktyki. Oprócz wymiany informacji i doświadczeń w ramach projektu będzie realizowany jeden z rodzajów współpracy ponadnarodowej możliwy do wyboru zgodnie z kryterium dostępu nr 1 określonym w dalszej części fiszki.

Partnerem krajowym będzie organizacja mająca doświadczenie w prowadzeniu turystyki dla osób z niepełnosprawnościami w Polsce. Będzie to podmiot dobrze znający rynek polski, obowiązujące wymogi prawne związane z prowadzeniem tego typu działalności w kraju oraz posiadający kontakty z innymi organizacjami wspierającymi w podobnym zakresie osoby z niepełnosprawnościami. Partner będzie miał przynajmniej 3 letnie doświadczenie w realizacji wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami lub ich opiekunek lub opiekunów w różnych formach (wyjazdy krótko- lub długoterminowe, pomoc w miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnościami, wsparcie psychologiczne, w rehabilitacji) i będzie dysponował kadrami o odpowiednich kompetencjach. Partner krajowy wniesie

do projektu praktyczne doświadczenie w obszarach istotnych z punktu widzenia zakresu planowanego modelu, kluczowe zarówno do nadania modelowi kształtu odpowiadającego praktycznym potrzebom i możliwościom osób biorących udział w testowaniu modelu oraz podmiotów, które będą go wdrażać, jak również w celu udzielania wsparcia merytorycznego grantobiorcom w trakcie testowania. Partner krajowy zostanie wybrany w drodze otwartego naboru.

Czy projekt będzie projektem grantowym?

Tak

Przewidywany termin złożenia wniosku o dofinansowanie:

II kw. 2024 r.

Przewidywany okres realizacji projektu:

Sierpień 2024 – kwiecień 2028

Szacowany budżet projektu:

Szacowana kwota wydatków w projekcie w podziale na lata i ogółem (PLN):

- w roku 2024: 400 000,00
- w roku 2025: 2 000 000,00
- w roku 2026: 12 500 000,00
- w roku 2027: 11 500 000,00
- W roku 2028: 412 000,00

ogółem: **26 812 000,00**

Wymagany wkład własny beneficjenta (PLN): Tak

Poziom wymaganego wkładu własnego: 3 %

Szacowany wkład UE (PLN): 22 125 262,40

Cross-financing:

Tak

- kwota: 1 920 000 PLN
- procent: 7,16%

Rodzaj planowanych wydatków w ramach cross-finansingu:

Inwestycje w dostosowanie obiektów, w których testowany będzie model (np. budowa podjazdu, remont windy, wyposażenie toalety).

Zakładane efekty projektu wyrażone wskaźnikami

Wskaźniki rezultatu

1. Liczba podmiotów, które wdrożyły nowe rozwiązania dzięki współpracy z partnerem zagranicznym.

Wartość docelowa dla projektu: 24

2. Liczba przedstawicieli/przedstawicielek grantobiorców, którzy podnieśli kompetencje w zakresie turystyki wytchnieniowej.

Wartość docelowa dla projektu: 48

Wskaźniki produktu

1. Liczba podmiotów, które podjęły współpracę z partnerem zagranicznym w projekcie.

Wartość docelowa dla projektu: 2

2. Liczba udzielonych grantów.

Wartość docelowa dla projektu: 24

3. Liczba osób z niepełnosprawnościami biorących udział w testowaniu modelu wypracowanego w projekcie.

Wartość docelowa dla projektu: 1 200

4. Liczba opiekunek lub opiekunów osób z niepełnosprawnościami biorących udział w testowaniu modelu wypracowanego w projekcie.

Wartość docelowa dla projektu: 1 200

Szczegółowe kryteria wyboru projektu

Kryteria dostępu

1. W projekcie wykorzystywane są przynajmniej dwa rodzaje działań współpracy ponadnarodowej spośród następujących:

1) wypracowanie i wdrożenie nowego/ych rozwiązania/ń;

2) transfer, zaadaptowanie i wdrożenie nowego/ych rozwiązania/ń;

3) równoległe tworzenie i wdrożenie nowego/ych rozwiązania/ń;

4) wymiana informacji i doświadczeń,

w tym obowiązkowo jednym z nich jest wymiana informacji i doświadczeń.

Opis i uzasadnienie kryterium:

Zastosowanie działań współpracy ponadnarodowej nastawionych na wdrożenie wypracowanych rozwiązań pozwoli na adaptowanie rozwiązań sprawdzonych w innych krajach lub wypracowanie nowych rozwiązań dotychczas nie stosowanych w Polsce. Projekty zakładające współpracę w tworzeniu wspólnych produktów lub równoległe tworzenie rozwiązań umożliwią wypracowanie nowatorskich rozwiązań wykorzystujących potencjał i odmienne uwarunkowania wszystkich partnerów. Natomiast realizacja projektu opartego na transferze nowych rozwiązań pozwoli w znacznym stopniu ograniczyć koszty wdrożenia tego rozwiązania ze względu na skrócony czas jego implementacji, czy eliminację potencjalnych błędów i problemów.

Sposób weryfikacji kryterium – na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu.

2. Wniosek o dofinansowanie projektu jest składany w partnerstwie ponadnarodowym, co oznacza, że:

1) cel, produkt/y i rezultat/y projektu muszą być powiązane ze współpracą ponadnarodową i pokazywać wartość dodaną takiej współpracy,

2) wskazane zostało uzasadnienie dla wykorzystania współpracy ponadnarodowej dla osiągnięcia celu projektu.

Opis i uzasadnienie kryterium:

Wnioskodawca jest zobowiązany do przedstawienia zasadności wykorzystania doświadczeń dostępnych w danym kraju/regionie/instytucji partnera ponadnarodowego dla osiągnięcia celu projektu, a tym samym do rozwiązania przedstawionego w projekcie problemu/ów. Wnioskodawca musi wykazać, że produkt/y i rezultat/y projektu powstały w wyniku współpracy z partnerem ponadnarodowym.

Sposób weryfikacji kryterium – na podstawie zapisów wniosku o dofinansowanie projektu.

3. Wniosek o dofinansowanie zawiera koncepcję wdrożenia rozwiązania wypracowanego we współpracy ponadnarodowej do praktyki, w tym po zakończeniu realizacji projektu.

Opis i uzasadnienie kryterium:

Ponieważ celem projektów współpracy ponadnarodowej jest wdrożenie wypracowanych rozwiązań do praktyki, beneficjent musi dokładnie przemyśleć oraz precyzyjnie zaplanować swoje działania w tym zakresie, już na etapie wniosku o dofinansowanie. Ponadto, mając na uwadze wymogi dotyczące trwałości rezultatów projektu, beneficjent jest także zobowiązany do zapewnienia stosowania wypracowanego rozwiązania także

po zakończeniu realizacji projektu, w formie i zakresie przewidzianym wnioskiem o dofinansowanie projektu.

W opisie koncepcji należy zawrzeć informacje potwierdzające realność wdrożenia wypracowanego/ zaadaptowanego rozwiązania, tj. wskazać, że będzie ono mogło być bezpośrednio w projekcie wdrożone w ramach obecnych warunków krajowych, tj. na dzień złożenia wniosku (np. bez wymogu dokonania zmian legislacyjnych).

Beneficjent musi opisać we wniosku o dofinansowanie formę oraz sposób wdrożenia rozwiązania wypracowanego we współpracy ponadnarodowej do praktyki oraz przewidywany rodzaj instytucji, w której/których dane rozwiązanie będzie wdrożone. Rozwiązanie może zostać wdrożone w instytucji beneficjenta (w tym u jego partnerów krajowych) lub innych podmiotach przewidzianych we wniosku o dofinansowanie. Forma wdrożenia, na podstawie decyzji upoważnionego organu, jest zależna od specyfiki instytucji oraz samego rozwiązania.

Poprzez wdrożenie rozumie się wykorzystywanie w praktyce nowego instrumentu/narzędzia/podejścia będącego przedmiotem projektu, zgodnie z założeniami projektu określonymi we wniosku o dofinansowanie.

Za wdrożenie kompleksowego/kompleksowych rozwiązania/rozwiązań uznaje się wdrożenie do praktyki przez podmioty, których zadań merytorycznych to rozwiązanie dotyczy.

Sposób weryfikacji kryterium – na podstawie wniosku o dofinansowanie projektu.

Podpis osoby upoważnionej do podejmowania decyzji w zakresie Roczego Planu Działania

Miejscowość, data:

Podpis osoby upoważnionej:

Data zatwierdzenia fiszki w ramach Roczego Planu Działania:
(wypełnia Instytucja Zarządzająca FERS)